

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

7/16634

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-999
Konu : Yazılı Soru Önergesi

24.11/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM'nin 08.11.2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-26530 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Kırklareli Milletvekili Sayın Tansel BARIŞ' ın 7/16634 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.
Arz ederim.

Prof. Dr. Veyysel EROĞLU
Bakan

EK
Cevabi yazı (2 sayfa)

DAĞITIM:

Gereği:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı :

Bilgi :
Başbakanlık

**KIRKLARELİ MİLLETVEKİLİ SAYIN TANSEL BARIŞ' IN
7/16634 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Kıyıköy ve İğneada beldelerimizdeki halkımızın tedirginliğe iten Macaristan'da faaliyette bulunan alüminyum fabrikasında meydana geldiği ifade edilen kaza ve bu kaza sonucunda Tuna Nehri ile Karadeniz'e ulaşması muhtemel kırmızı çamur ile ilgili basınımızda çıkan haberler doğrumudur?*

CEVAP 1. Avrupa Atık Kataloğuna ve buna paralel olarak ülkemizde yürürlükte olan Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğe göre; 01 03 09 kodlu kırmızı çamur **tehlikeli atık olarak sınıflandırılmamaktadır**. Basına yansıdığı gibi **"radyoaktif"** bir yapıya kesinlikle sahip değildir.

SORU 2. *Tuna nehri ile Karadeniz Kıyılarına ulaşacak olacağı ifade edilen kırmızı çamurlu su şu an nerededir? Karadeniz kıyılarına kıyılarına ne zaman ulaşacağı tahmin edilmektedir?*

CEVAP 2. Kirlilik şu an kazanın olduğu yere 800 km uzakta bulunan, Romanya kıyılarına ulaşmış durumdadır. Romanya Hükümetinden Dışişleri Bakanlığımız vasıtasıyla ve Romanya Çevre Bakanlığından bizzat Bakanlığımız marifeti ile alınan bilgilerde; Tuna üzerinde bulunan Romanya istasyonlarında ölçümlerin yapıldığı ve değerlerin normal seviyede olduğu öğrenilmiştir.

SORU 3. *Basınımızda çıkan haberler doğru ise başta Kıyıköy ve İğneada halimizi tedirgin eden bu durum karşısında Bakanlığınız tarafından halkımızın tedirginliğini ortadan kaldıracak sakinleştirecek bir açıklama yapılmış, halkımız aydınlatılmış mıdır? Açıklama yapılmamış ise bu açıklama ve aydınlatma ne zaman yapılacaktır?*

CEVAP 3. Bahse konu kaza, Bakanlığımızca yakından takip edilmiş olup; yapılan açıklamalarla, kamuoyu bilgilendirilmiştir.

SORU 4. *İfade edilen kırmızı çamurun Tuna Nehri ile kıyılarına ulaştığında Karadeniz'de canlı kalmayacağı başta bu bölgede hayatlarını denizden kazanan yaklaşık 80 balıkçı teknesi ve 350 civarındaki balıkçının mağdur olacağı iddia ediliyor? Kıyılarındaki deniz canlılarının ve balıkçılarımızın zarar görmemesi için ne gibi tedbirler alınmıştır? Şuadan Karadeniz'den çıkarılan balık ve balık ürünlerinin tüketilmesinden dolayı halkımızın can güvenliği açısından bir sakınca var mıdır?*

CEVAP 4. Çamurun canlılara zararı, yoğun ve derişik olduğu Raba ve Marcal nehirlerinde meydana gelmiştir. Adı geçen iki nehir de Tuna'ya akan küçük nehirlerdir. Atığın izleyeceği güzergâhın Karadeniz'e olan mesafesi yaklaşık olarak 1.800 km'dir. Tuna'nın mansabına (Karadeniz'e) doğru kirlilik seyrelecektir. Seyrelme, Tuna'yı besleyen diğer kolların getirdiği debi ve şuan yağış mevsiminde bulunmamız sebebiyle de artacaktır.

Yapılan hesaplamalarda; kirlilik Karadeniz'e ulaştığında bile ülkemize gelebilmesi için en az 2 aylık sürenin geçmesi gerekmektedir. Bu süre içinde Karadeniz'in hacmi düşünüldüğünde ciddi manada seyrelme olacak ve etkisini kaybedecektir. Kaldı ki kazanın olduğu yerden 800 km uzakta olan Romanya bile normal konsantrasyonların üstünde bir artışın olmadığını açıklamıştır. Dolayısıyla, kıyılarımızda balıkçılık faaliyetlerinin zarar görmesi öngörülmemektedir.

SORU 5. Zehirli Kızıl çamurun Karadeniz'e ulaşması suyun rengindeki değişikliklerle mi anlaşılacaktır? Şuanda suyun renginde bir değişiklik olmamasına karşın balıkçılar deniz ürünlerinden yararlananlar açısından bir zarar var mıdır? Suyun ve denizdeki canlıların zararları suyun kızıl renge dönüşmesinin dışında nasıl anlaşılacaktır?

CEVAP 5. Çamurun Tuna Nehri'nden deniz yüzeyinde bir renk değişimi verecek kadar yoğun gelmesi mümkün değildir. Kaldı ki denizde ki yatay ve dikey akıntılar karışımı sağlayacaktır. Tuna suyunun ülkemize ulaşması en az 30 gün en fazla 50 günlük bir süre de olmaktadır. Bu süre zarfında çamurun herhangi bir fiziksel görünüm ile tespit edilecek bir konsantrasyona ulaşması mümkün değildir.

Ayrıca Bakanlığımız, Karadeniz kıyısı boyunca mevcut kirlilik durumunun, kirlilik kaynakları da göz önüne alınarak izlenmesi için Karadeniz'de Kirlilik İzleme Projesini 2004 yılında başlatmıştır. Proje kapsamında kurulan izleme ağı halen kullanılmaktadır. Bu kapsamda İstanbul Üniversitesine ait araştırma gemisi Karadeniz'de ölçüm çalışmalarına başlamıştır. İzleme ağıımız tüm Karadeniz boyunca batıda İğneada'dan Hopa'ya kadar tüm kıyı şeridini kapsamaktadır. Bu çalışma alanında toplam 66 istasyon mevcuttur. Bu istasyonlar, Tuna'dan Türk karasularına gelebilecek herhangi bir kirliliği tespit edebilecek yapıdadır.

Bakanlığımızca, Tuna'dan gelebilecek olan etkiler ve bu tür kazalardan meydana gelen kirlilikleri izleme ağı hali hazırda takip edilmektedir. Herhangi bir olumsuzluk durumunda, gerekli tedbirlerin ivedilikle alınması mümkün olabilecektir.

SORU 6. Başta Macaristan olmak üzere Tuna Nehri'nin geçtiği ülkeler nezdinde tedbirler alınması doğrultusunda girişimde bulunulmuş mudur? Tedbir alınması doğrultusunda ortak çalışma başlatılmış mıdır?

CEVAP 6. Kazanın hemen akabinde, Dışişleri Bakanlığımız marifetiyle mansap ülkeleri ile temasa geçilmiş ve bilgi talep edilmiştir. Ayrıca Tuna Nehrinin Korunması Uluslararası Komisyonu (ICPDR) Genel Sekreterliğinin oluşturduğu İzleme Ağı ile Tuna Nehrinden günlük ölçümler alınmakta ve kirliliğin Tuna'nın mansabına doğru ilerlemesi yakından takip edilmektedir. Konuyla alakalı olarak; Karadeniz'in Kirliliğe Karşı Korunması Sözleşmesi İcra Direktörlüğü ve Tuna Nehrinin Korunması Uluslararası Komisyonu ile sürekli iletişim ve bilgi alışverişimiz kesintisiz olarak devam etmektedir.

